

දේශප්‍රේමය, දේශානුරාගය නැතහොත් දේශාභිමානය යනුවෙන් අදහස් කෙරෙනුයේ පුරවැසියකුට සිය මවු බිම, ජන්ම භූමිය කෙරෙහි ඇති වන කැප වීම හා ගෞරවනවිත හැඟීම යි. මෙය සංස්කෘතික බැඳීමක් සේ සැලකෙයි. ඇතැම් විටෙක මේ සංස්කෘතික බැඳීම කෙරෙහි ඔවුන්ගේ ආගමික විශ්වාසයන්හි සමානත්වය ද බල පාන අවස්ථා හමු වෙයි.

එක් ස්වාධීන ජාතියක් යුද්ධ, ආක්‍රමණ, දේශපාලන ගිවිසුම් හෝ කුමන්ත්‍රණ ආදිය මඟින් තවත් ජාතියක් විසින් යටත් කර ගත් කල්හි යටත් කර ගනු ලැබුණු ජාතියෙහි සාමාජිකයන් අතර දේශානුරාගී, දේශාභිමානී හැඟීම් ඇති වීම නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය. යටත් විජිත භාවයෙන් නිදහස ලැබීමෙන් අනතුරුව ද දේශපාලන හා ආර්ථික නිදහස අරමුණු කොට ගත් ගමනේ දී ජාතියකට දේශානුරාගී, දේශාභිමානී හැඟීම් පුබුදුවා ලීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි. මේ හැඟීම් ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන ප්‍රධාන මාර්ගයක් වනුයේ සාහිත්‍ය නිර්මාණ යි. ඒ අතුරින් විවිධ පද්‍ය කාව්‍ය ප්‍රභේද දේශාභිමානී හැඟීම් පුබුදුවා ලීමට හා ප්‍රකට කිරීමට ඉවහල් කොට ගැනේ.

විසිවන සියවසේ මුල් භාගයේ යටත් විජිත විරෝධී හැඟීම් ඉස්මතු කෙරෙමින් නිර්මාණකරණයෙහි නිරත වූ ලේඛකයන් අතුරින් ඇස්. මහින්ද හිමි, ආනන්ද රාජකරුණා හා කුමාරතුංග මුනිදාස ප්‍රමුඛස්ථානය හිමි කොට ගනිති. දිවයින බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත තත්ත්වයෙන් නිදහස් වූ පසුව ද දේශාභිමානී හැඟීම් දනවන සාහිත්‍ය නිර්මාණ ප්‍රවලිත විය. අර්සෙන් අනුබුදු, මහගම සේකර ආදී රචකයන්ගේ දේශාභිමානී සාහිත්‍ය ප්‍රබන්ධ මේ යුගයෙහි බිහි වූ නිර්මාණ අතුරින් විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතු වන්නේ ඒවා සාහිත්‍යමය ගුණයෙන් ද සුපෝෂිත වීම හේතුවෙනි.

රටක ඉතිහාසය හා ස්වභාව සෞන්දර්යයන් අතින් ජනතාව හා ජන ප්‍රධානීන් සිය ජන්ම භූමිය ආක්‍රමණිකයන්ගෙන් නිදහස් කර ගැනීමට ගෙන ගිය අරගල හා ඒවාහි ජයග්‍රහණත් පිළිබඳ වර්ණනා, කාව්‍ය ගුණයෙන් අනුනව ඉදිරිපත් කිරීමෙන් එරටෙහි වෙසෙන ජනයා අතර දේශාභිමානී හැඟීම් තීව්‍ර ලෙස ප්‍රචලිත කළ හැකි ය.

පහත දැක්වෙනුයේ අර්සෙන් අහුබුදු (1920-2011) විසින් රචිත පද්‍ය නිර්මාණයකි. දිවයිනේ ඉතිහාසය මෙන් ම කල්පිත ජනප්‍රවාද හා සම්බන්ධ වර්ත පිළිබඳව ද මෙහි දී රචකයා අභිමානයෙන් යුතුව සඳහන් කරයි. අනතුරුව දැක්වෙනුයේ දිවයිනේ ස්වභාව සෞන්දර්යය හා භෞතික පරිසරයෙන් ලැබෙන ආස්වාදය යි. රටේ ස්වාධීනත්වය වෙනුවෙන් පර සතුරන්ට එරෙහිව දිවි පුදා සටන් කිරීමේ අභිලාෂය හා පර සතුරන් පරදවා අත් පත් කර ගත් ජයග්‍රහණයෙන් ලබන උද්දාමය එයින් පසුව විස්තර කෙරෙයි. ඉන් අනතුරුව පැවසෙන්නේ මවු බිම අලංකාර ද පෝෂණය ද කොට ඉතික්ඛිති සිය සිරුර ද මවු බිමට පොහොර කරන බව යි. මෙය කියවන පාඨකයාගේ මනසෙහි මවු බිම පිළිබඳව අභිමානවත් මෙන් ම ආකර්ෂණීය ද වූ හැඟීම් ජනනය වෙයි. මේ පද්‍ය නිර්මාණය සුනිල් සාන්ත විසින් ගායනා කරන ලදුව අතිශය ජනප්‍රිය ගීතයක් බවට පත් වී තිබේ. මේ නිර්මාණයේ තවත් විශේෂත්වයක් වන්නේ මහාප්‍රාණ අක්ෂර, තාලුප ශ හා මූර්ධජ ෂ අක්ෂර මෙන් ම රකාර සංයෝග ද රහිත වාග් විලාසයකින් යුක්ත වීම යි. මෙය මාත්‍රා විසි හයකින් යුතු එළිසම සිවුපද ආකෘතියට අනුව රචනා කොට තිබේ.

ලංකා ලංකා පෙම්බර ලංකා
 පිනවමු ඔබ ලංකා
 හොබවමු ඔබ ලංකා
 දිවි දී
 සුරකිමු ඔබ ලංකා

බලි තරු රාවණ ගැමුණු විජයබා නිරිඳුන් ලද	ලංකා
පුලතිසි දැමී සිරි රහල් කුමරතුඟු පඬුවන් ලද	ලංකා
විදු සක්විති මහ පැරැකුම් කිවිසුරු කිවියන් ලද	ලංකා
ඔබ රැකුණොත් ලෝකුඹුව ද අපහට සීත ගඟුලි	ලංකා

මහවැලි කළු කැලණි වලවේ අත් හතරක් ඇති	ලංකා
සමනොළ කිරිගල් පිදුරැතලා ඇ කෙහෙ ගැට බැඳි	ලංකා
තේ වතු පොල් වතු කෙත් වතු පෙළ උකුළේ නළවන	ලංකා
මුහුදින් අඟලක් ඔබ වැවෙතොත් එහි පනිමු පනිමු	ලංකා

ඔබහට අත පොවනට උන්-මුන්හට ඉඩ නො	තබමු	ලංකා
අව හොත් මෙහි උන් ලුහුබඳවා ගොළු මුහුද	ගෙවමු	ලංකා
ගොඩ දිය අහසේ හැම තැනැ ඔබගේ නම	කියවමු	ලංකා
ඔබ වෙනුවෙන් එන වෙඩි සැර මල් පෙති සේ	සලකමු	ලංකා

හෙළ මුතු මිණි වැල් එකට දමා ලා ඔබ	සරසමු	ලංකා
ගස් වැල්වල මල් එකට ගොතා ලා ඔබ	පලඳමු	ලංකා
රුහුණේ කිරි පැණි එකට හනා ලා ඔබ	පිනවමු	ලංකා
අවසන් ඔබට මැ පොහොරට මේ කය මෙහි මැ හොවමු		ලංකා

මේ නිර්මාණය අපට ආස්වාදනීය වන්නේ ඒවායින් ලක් වාසීන් වශයෙන් පොදු වින්දනයක් ලැබිය හැකි බැවිනි. මවු රටේ ඉතිහාසයත් එහි විසූ යුගකාරක පුරුෂයන් රටේ ස්වභාව සෞන්දර්යයත් පිළිබඳ වර්ණනීය අදහස් හේතුවෙන් අප සියලු දෙනාට ම පොදු වින්දනයක් හා ආස්වාදයක් මේ නිර්මාණවලින් ලැබිය හැකි වෙයි. උසස් කලා නිර්මාණයක ලක්ෂණය මේ පොදු බව හෙවත් සමාජ සාධාරණ වින්දනීය ගුණය යි.

“අප මවු බිම පොළෝ මහි කාන්තාවගේ නළලයෙහි තැබූ තිලකයක් වැනි ය.” මේ උපමාවෙහි ගැබ් වන සෞන්දර්යාත්මක හැඟීමෙන් අපි වශීකෘත වෙමු. එහෙත් නූතන සමාජය ගොඩ නැඟීම සඳහා අතීත ශ්‍රී විභූතිය ආවර්ජනා කිරීම පමණක් ප්‍රමාණවත් නො වේ. අතීත සමාජ සංස්කෘතික වර්ග හා නූතන සමාජ ජීවිතය ද සංකලනයෙන් නව දෘෂ්ටියකින් යුක්තව දේශානිමානය හා දේශ වාත්සලය මතු කර ගත යුතු ය. සමාජයේ මැවුම්කරුවෝ දෙව් බඹුන් නො ව වැඩ කරන ජනතාව යි. එනම් කායික හා මානසික ශ්‍රමය මවු බිමේ උන්නතිය වෙනුවෙන් කැප කරන ජනයා යි. ජාතික අභිමානය හෙට ලොව ගොඩ නගන හා ඊට මඟ පෙන්වන මහා බලවේගය යි. අතීත ශ්‍රී විභූතියට හේතු වූයේ බාහු බලය හෙවත් බුජ බලය පළ කළ ශූර වූ නර විරුවන්ගේ කාර්ය සාධනය යි. පහත දැක්වෙන නිර්මාණයෙන් ඒ නර විරුවන් යළි මේ බිම පහළ වේවා යි ප්‍රාර්ථනා කරනුයේ අද්‍යතන ශ්‍රම බලකාය හා එක්ව රට සංවර්ධනයට ඔවුන්ගේ දායකත්වය ද මාර්ගෝපදේශය ද අවශ්‍ය බැවිනි. ඒ සියල්ලේ සංකලනයෙන් මවු බිම සෞම්‍ය ගුණයෙන් සඳ සේ ද ඥාන බලයෙන් බාහස්පතී සේ ද කීර්තියට පත් වේවා යනු එහි ගැබ් වන අවසන් ප්‍රාර්ථනාව යි. පාඨකයාගේ හා ශ්‍රාවකයාගේ මනසෙහි සිය ජන්ම භූමිය පිළිබඳ අපේක්ෂා සහගත වාත්සලයක් දැනවීමෙහි සමත් මේ නිර්මාණය සුනිල් ආරියරත්න විසින් රචනා කරන ලද්දකි. එය ද ඩබ්ලිව්. ඩී. අමරදේව විසින් ගායනා කරනු ලැබ තිබේ.

මිහි ලිය නළලේ අංජන තිලකේ
 සිරි ලංකා දෙරණේ
 තිසරණ සරණන් භූ පාලනා
 ජනතා දිනේ දිනේ

දන පිනන සතර සඟරා වතින්
 සත සිත ගත සැනසේවා
 සඟ වෙද ගුරු ගොවි කම්කරු බළ ඇණියෙන්
 සිවු දිග සැරසේවා

බුජ බල පළ කළ සුරු නර විරු කැල
 යළි හෙළ බිම ඉපදේවා
 මුදු ගුණෙන් සුපුන් සඳ නැණින් ගුරුන් ලෙද
 රන් දිව හිනැහේවා

මෙවැනි කාව්‍ය නිර්මාණ පරිශීලනයෙන් අප ලබන වින්දනය කෙබඳු ද? එය ලක්වැසියන් සියලු දෙනාට ම පොදු වින්දනයකි. ඒවාහි ගැබ් වන හැඟීම් ඔබටත් මටත් ඔහුටත් මොහුටත් වශයෙන් සියලු දෙනාහට පොදු හැඟීම් වෙයි. ඒ හැඟීම් අප සියලු දෙනාට ම සර්වසාධාරණ හැඟීම් ය. සමස්ත ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ දේශ වාක්සලාය හා දේශාභිමානය ඒවායින් ප්‍රකාශ වෙයි. අපි සියල්ලෝ ම ඒවායින් පොදු වින්දනයක් ලබමු. එවිට ඒවා සදාතන කලා නිර්මාණයක් වශයෙන් අගය කළ හැකි වෙයි.

අරුත් පැහැදිලි කිරීම

පඬුවන්	- පණ්ඩිතයන්/උගතුන්
කිවිසුරු	- කවි+ඉසුරු, කවියට අධිපති
ලෝකුඹු	- එනම් නිරය
කෙහෙ ගැට	- බඳින ලද කෙස්
හොවමු	- සතපවමු
සතර සඟරා වතින්	- දානය, ශීලය, සමානාත්මතාව, අර්ථ චර්යාව යන ගුණාංගවලින් - සතර සංග්‍රහ වස්තුවෙන්
බුජ බල	- බාහු බලය
නර විරු කැල	- මිනිස් විරයන් සමූහය

අවබෝධය

1. ලංකා ලංකා යනුවෙන් ඇරඹෙන පැදි පෙළෙහි සඳහන් මෑත කාලීන ලාංකේය පඬිවරයා කවරෙක් ද?
2. කවියා ලංකා මාතාවගේ බඳින ලද කේශ කලාප ලෙස දකින්නේ මොනවා ද?
3. ලංකා ලංකා නිර්මාණයේ සඳහන් කෙරෙන පැරණි සිංහල කවීන් දෙදෙනකු නම් කරන්න.
4. මිහි ලිය නළලේ යනුවෙන් ඇරඹෙන පැදි පෙළෙහි අපේ මාතෘභූමිය හැඳින්වීමට යොදා ඇති යෙදුම් දෙකක් උපුටා දක්වන්න.
5. එහි ඇතුළත්ව ඇති ශබ්ද රසය ඇති කිරීමට ඉවහල් වන යෙදුම් දෙකක් උපුටා දක්වන්න.

ලිඛිත අභ්‍යාස

1. පහත දී ඇති යෙදුම්වල අරුත් පැහැදිලි කරන්න.
 - i. ලෝකඹුව ද අප හට සිත ගඟලි...
 - ii. දන පිනන සතර සඟරා වනින්...
 - iii. මේ කය මෙහි මැ හොවමු...
 - iv. සුරු නර විරු කැල...
2. පහත දී ඇති පද කුමන වියරණ ගණයට අයත් දැයි දක්වන්න.
 - i. කෙත් වතු -
 - ii. හනා -
 - iii. සුපුන් -
 - iv. කිවිසුරු -
 - v. අහසේ -
 - vi. මිහි ලිය -
3. කවින් තම අත්දැකීම් ඉදිරිපත් කිරීමේ දී භාෂාව යොදා ගෙන ඇති අයුරු පැහැදිලි කරන්න.
4. තම රටෙහි උදාර බව පිළිබඳව ද තොරතුරු ඇතුළත් කරමින් විදේශ රටක සිටින තම පැතේ මිතුරකුට යැවීමට සුදුසු ලෙස ලිපියක් ලියන්න.

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. “ලංකා ලංකා” ගීතය අසා රස විඳින්න.
2. පාඩමේ ඇතුළත් ගීත දෙකෙන් එකක් පදනම් කරගෙන කෙටි රසාස්වාදයක් පන්තියට ඉදිරිපත් කරන්න.